Thomas Aquinas: De potentia dei. Add: De malo; De spiritualibus creaturis; De anima; De unione verbi; De virtutibus. Ed: Theodericus de Susteren

Cologne: Heinrich Quentell, 7 May 1500, 1500 Seite 450

ad difficultatē ɔuersionis cū corrūpat. ⁊ ꝑ accn̄s ex
Ad 20 corruptōe subiecti. ⁊ nō ex ɔ̄rietate agētis. ¶ Ad. xx.
dōm. ꝙ materia ꝓut nuda ɔsideratˀ se hꝫ indifferēter
ad oēs formas. sꝫ determinatˀ ad spēales formas per
ṽtutē mouētis. vt traditˀ in. ij. de generatōe. ꝙ fm or/
dinē intelligibilē formaꝝ in materia ē ordo agentiū
naturaliū. inter ipa em̄ corpa celestia vnum est vl'ius
actiuū q̄ȝ alteꝝ. nec vl'ius agens agit seorsum ab infe
riorib⁹. sꝫ vltimū agēs ꝓpriū agit in ṽtute oīm su/
perioꝝ. vn̄ nō imp̄muntˀ a diuersis agentib⁹ diuerse
forme in vno indiuiduo. sꝫ vna forma ē q̄ imp̄mitˀ a
ꝓrimo agēte ɔtinēs in se ṽtute oēs formas p̄ceden/
tes. ⁊ materia fm ꝙ ɔsideratˀ vt ꝑfecta sub rōe forme
Ad 21 vniuersalioris ⁊ accn̄tiū ⁊ ɔsequentiū fit propria ad
subsequentē ꝑfectōem. ¶ Ad. xxi. dōm. ꝙ cū vnūqḋ
q̄ȝ genus diuidatˀ ꝑ potentiā ⁊ actū. ipa potētia q̄ ē
in genere sube materia ē. sicut forma ē act⁹. vn̄ mate/
ria nō subest forme mediāte aliq̄ alia potētia.

¶ Utꝝ tota aīa sit in q̄libet ꝑte corpis.

Uarto q̄ritur. utruꝫ

1 tota aīa sit ī q̄libet ꝑte corpis Et videtˀ ꝙ
nō Dicitˀ em̄ i li. de cā mot⁹ aīaliū. nihil op⁹ ē in vno
quoq̄ȝ corpe eē aīam. sꝫ in q̄dā corpis p̄ncipio existē
2 re. in natura aūt nihil ē frustra. nō ē ḡ aīa in qualibet
corpis ꝑte ¶ P̄. Ex corpe ⁊ aīa ɔstituitˀ aīal. si igitˀ ī q̄
libet corpis ꝑte esset aīa. q̄libet ꝑs aīalis eēt aīal. qḋ ē
3 incōueniens. ¶ P̄. In q̄cūq̄ȝ ē subiectū. ⁊ ꝓprietas
subiecti. sꝫ oēs potētie aīe sunt in eēntia aīe sicut ꝓp̄e
tates in subiecto. ḡ si aīa eēt in q̄libet ꝑte corpis. seq̄/
retˀ ꝙ in q̄libet ꝑte corpis eēnt oēs potētie aīe. ⁊ sic au
4 ditus erit in oculo. ⁊ visus in aure. qḋ ē incōueniēs.
¶ P̄. Nulla forma q̄ req̄rit dissilitudinē partiū inue/
nitur in q̄libet ꝑte corpis. vt pꝫ de forma dom⁹ q̄ nō
ē in q̄libet ꝑte domus. sꝫ in tota domo. forme ṽo que
nō req̄runt dissilitudinē partiū sunt in singulis par
tib⁹. vt forma aeris ⁊ ignis. aīa āt ē forma req̄rēs dis
5 silitudinē partiū. vt pꝫ in oīb⁹ aīatis. ḡ aīa nō ē in q̄
libet ꝑte corpis. ¶ P̄. Nulla forma q̄ extēditˀ fm extē
sionē materie ē tota ī q̄libet ꝑte sue materie. sꝫ aīa ex/
tenditˀ fm extensionē materie. dꝛ em̄ in lib. de q̄ȝtitate
aīe. tantā estimo eē aīam quantā eā spacia corpis eē
6 patiuntˀ. ḡ aīa nō ē tota ī q̄libet corpis ꝑte. P̄. ꝙ aīa
sit in q̄libet corpis ꝑte p̄cipue videtˀ ex h̄ ꝙ in q̄libet
corpis ꝑte agit. sꝫ aīa opatˀ vbi nō ē. qꝛ Augu. dt ad
Uolusianū. Anima sentit ⁊ videt in celo vbi nō ē. nō
7 ē ḡ necessariū aīam eē in q̄libet corpis ꝑte. ¶ P̄. fm
ph̄m mouentib⁹ nobis mouentˀ ea q̄ in nobis sunt.
cōtingit aūt vnā ꝑtē corpis moueri alia q̄escente. si ḡ
8 aīa ē in q̄libet ꝑte corpis sequitˀ ꝙ simul moueatˀ ⁊ q̄/
escat. qḋ videtˀ incōueniens ⁊ impossibile. ¶ P̄. Si
aīa ē in q̄libet corpis parte vnaq̄q̄ȝ ꝑs corpis īme
diatū ordinē habebit ad aīam. ⁊ sic nō dependēt alie
ꝑtes a corde. qḋ est ɔtra Jero. sup Math. q̄ dt ꝙ p̄n
cipale hoīs nō ē ī cerebro fm platonē. sꝫ ī corde fm
xp̄m P̄. Nulla forma q̄ req̄rit determiatā figurā p̄t 9
eē vbi nō est illa figura. sꝫ aīa est in corpe fm determi
natā figurā. dt em̄ cōmen. ꝙ qḋlibet corpus aīalis hꝫ
figurā ꝓpriā. ⁊ in hoc manifestatˀ diuersitas in spēb⁹
mēbra em̄ leonis nō differūt a mēbris cerui. nisi ꝓptˀ
diuersitatē aīe. ḡ cū in ꝑte nō inueniatˀ figura totius.
aīa nō erit in ꝑte. Et hoc est qḋ idē cōmen. dt in eo/
dem li. ꝙ si cor hꝫ naturā recipiendi aīam. qꝛ hꝫ taleꝫ
figurā. manifestū est ꝙ ꝑs eius nō recipit illā aīam.
qꝛ nō hꝫ talē figurā. ¶ P̄. Quāto aliq̄d ē magis ab 10
stractū tanto min⁹ determiatˀ ad aliq̄d corpale. sꝫ an/
gelus ē magis abstractus q̄ȝ aīa. determinatˀ āt ange/
lus ad aliquā ꝑtē mobilis qḋ mouet ⁊ nō est in aliq̄
ꝑte eius. qḋ pꝫ ꝑ ph̄m. iiij. phi. vbi dt ꝙ motor celi
nō ē in centro. sꝫ in quadā ꝑte circūferētie. multo mi
nus igitˀ aīa est in q̄libet ꝑte sui corpis. ¶ P̄. Si in 11
q̄cunq̄ȝ ꝑte corpis ē opatio aīe. ibi ē ipa aīa. pari ra/
tione in quacunq̄ȝ parte corpis est opatio visiue po
tētie ibi est visiua potentia. sed operatio visiue poten
tie esset in pede si ibi esset organū visiue potētie. vn̄ ꝙ
desit opatio visiua erit ꝓpter defectuꝫ organi tm̄. erit
igitur ibi potentia visiua si ibi sit aīa. ¶ P̄. Si aīa 12
est in qualibet parte corpis. optet ꝙ vbicūq̄ȝ sit aliq̄
pars corpis ibi sit aīa. sed pueri crescentis ꝑtes inci
piunt esse ꝑ augmentū vbi p̄us nō erant. ergo ⁊ aīa
eius incipit esse vbi p̄us nō erat. Sꝫ hoc videtˀ im/
possibile. trib⁹ em̄ modis aliquid incipit esse vbi pri
us nō erat. aut ꝑ hoc ꝙ de nouo fit. sicut cum anima
creatur ⁊ infunditur corpori. aut ꝑ ꝓpriam trāsmuta
tionē. sicut cum corpus transfertur de loco ad locum
aut ꝑ transmutatōem alterius in ipm. sicut cum cor
pus xp̄i incipit esse in altari. quorum nullum hic
dici potest. ergo anima nō est in qualibet parte cor/
poris. ¶ P̄. Anima nō est nisi in corpe cuius ē act⁹. 13
est aūt actus corpis organici. vt dꝛ in. ij. de aīa. cū igi
tur nō quelibet ꝑs corpis sit corpus organicum. nō
erit in qualibet parte corpis. ¶ P̄. Plus differūt ca 14
ro ⁊ os vnius hominis q̄ȝ due carnes duoꝝ hoīm. sꝫ
aīa vna nō p̄t esse in duob⁹ corporib⁹ diuersoꝝ. ḡ nō
p̄t eē in oīb⁹ partib⁹ vnius hoīs. ¶ P̄. Si aīa est in 15.
qualibet ꝑte corpis. oportet ꝙ ablata quacūq̄ȝ parte
corpis etiā auferatˀ aīa. qḋ pꝫ eē falsum cū remaneat
hō viuens vel transferatˀ de illa ꝑte ad alias. qḋ ē im/
possibile. cū aīa sit simplex. ⁊ ꝑ ɔn̄s īmobilis. nō ḡ ē
in qualibet ꝑte corpis. P̄. Nullū indiuisibile p̄t 16
eē in diuisibili. cū locū oporteat equari locato. ī cor/
pore aūt ɔtingit signare infinita indiuisibilia. si igitˀ
aīa sit in q̄libet ꝑte corpis. sequitˀ ꝙ sit in infinitis. qḋ
eē nō p̄t cū sit finite ṽtutis. P̄. Cū aīa sit simplex 17
et absq̄ȝ quātitate dimensiua. nulla totalitas videtˀ
posse ei attribui. nisi ṽtutis. sꝫ nō ē in q̄libet ꝑte cor/
poris fm suas potētias in q̄b⁹ ɔsideratˀ totalitas vir
tutis eius. nō ḡ in q̄libet ꝑte corpis ē tota aīa P̄. 18
ꝙ aliq̄d possit eē totū in toto ⁊ in oīb⁹ ꝑtib⁹. videtˀ ꝑ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0449
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG